

Szakmai vezetőknek 1 percben: Az Európai Alkohol Akcióterv végrehajtása¹

For professional leaders in 1 minute: Implementing the European Action Plan on Alcohol

Ismertető: Devosa Iván ✉
Neumann János Egyetem, Pedagógusképző Kar, Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Kutatócsoport

Beküldve: 2020. 01. 20.
doi: 10.24365/ef.v61i1.557

Nyolc évvel a 2012–2020-as Európai Alkohol Akcióterv (*European Action Plan on Alcohol 2012–2020, EAPA*) elfogadása után a többi régióhoz viszonyítva a WHO Európai Régiójában a legelterjedtebb az alkoholfogyasztás, az alkalmi nagyívás, legmagasabb az egy főre jutó alkoholfogyasztás, valamint legalacsonyabb az absztinensek aránya. Minden negyedik fiatal felnőtt (20–24 évesek) halálát az alkoholfogyasztás okozza, ami jelentős mértékben hozzájárul az egészséggyenlőtlenségekhez is.

A WHO szerint a legjobb árazási gyakorlatot (*best buy pricing*) kitűző szakpolitikai intézkedések segíthetnek elő legköltséghatékonyabban a prevenciót és a nem fertőző betegségek megelőzését.¹

Az EAPA végrehajtási tervének 2019-es értékelése szerint a tíz kulcsterületen elért eredmények országonként igen különbözőek, legrosszabbul az árképzésre irányuló szakpolitikák teljesítettek. Az alkoholhoz való hozzáférés szigorítása (minimális korhatár emelése és az üzletek nyitvatartási idejének módosítása), valamint a reklámozás szabályozása jelentősen csökkentheti az alkoholfogyasztással kapcsolatos problémákat, ám a szabályozás mértéke országonként jelentősen eltér. A szeszes italok

reklámozását Litvániában teljesen betiltották, más országokban csak önkéntes iparági szabályozás létezik. Hatalmas kihívás a digitális kommunikáció gyors fejlődése, főként a közösségi médiatartalom mögött felmerülő kereskedelmi érdekek felismerésének nehézsége. Finnország egyedülként szabályozta a közösségi médiában megjelenő reklámokat és az online marketinget. A gyorsan változó online világ szabályozása kihívást jelent a döntéshozóknak, és a nemzeti jogszabályok gyakran késve jelennek meg. A digitális kereskedelmi kommunikáció sok szempontja még mindig ismeretlen a politikai döntéshozók és a népegészségügyi szakemberek számára. Csak néhány európai országban követi az alkoholra kivetett adó mértéke az infláció változását. Annak ellenére, hogy a minden termékre kiterjedő alkoholtartalomalapú adóztatás egyaránt hatékonyan javíthatná az egészségi állapotot és csökkenthetné az egészséggyenlőtlenségeket, egyetlen tagállam sem alkalmazza ezt a megoldást. Léteznek innovatív intézkedések is, mint a minimális egységár bevezetése.

Az EAPA 2012–2020 végrehajtásáról és eredményeiről folytatott konzultáción kiemelték egy új

¹ A legjobb árazási gyakorlatok közé az alábbiak tartoznak: szeszes italok jövedéki adójának növelése, literenkénti egységár bevezetése, az árusítás-hoz kapcsolódó kedvezmények szabályozása (pl. az átalánydíjért történő korlátlan fogyasztás tiltása), reklámozás korlátozása, promóciós és szponzortulalom bevezetése. További információk: European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012–2020. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/alcohol-use/publications/2012/european-action-plan-to-reduce-the-harmful-use-of-alcohol-20122021>

ütemterv bevezetésének szükségességét, ami megerősíti az országos szintű végrehajtást, valamint a tagállamokat támogatja olyan népegészségügyileg fontos kötelezettségvállalásaik elérésében, mint

a nem fertőző betegségek előfordulásának csökkentése és az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljainak megvalósítása.

HIVATKOZÁSOK

¹ Goiana-da-Silva F, Cruz-e-Silva D, Lindeman M, Hellman M, Angus C, Karlsson T, Renström M, Ferreira-Borges C. (2019). Implementing the European Action Plan on Alcohol. *Lancet Public Health*. 2019 Oct;4(10):e493. doi: [10.1016/S2468-2667\(19\)30174-4](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(19)30174-4)